

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Convocarea Adunării Eparhiale.

Nicolae Ivan, Episcop: Cuvântul bisericii ortodoxe.

Rep.: Adunarea generală a Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, Filala Cluj.

Cronică. — Comunicat oficial. — Concurs pentru întregirea parohiei Mănăstireni. — Edict de licitație pentru zidirea casei parohiale din Deag. — Licitație minuendă pentru zidirea bisericii din Văleni.

Nr. 2743—1931.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei
Vadului, Feleacului și Clujului.

Iubitului cler și popor al Eparhiei noastre, iubiților și Onoraților Deputați ai Adunării Eparhiale: Dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos!

În temeiul Artic. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată

ADUNAREA EPARHIALĂ

în biserica ortodoxă română din Cluj, pe **Dumineca a V-a după Paști, a Samariencii, adecă 10 Mai 1931, la 8 ore dimineața,***) când se va începe serviciul divin, iar după aceasta va urmă deschiderea Adunării, în localul care se va designa spre acest scop.

Cluj, la 20 Aprilie 1931.

Nicolae Ivan m. p.,
Episcop.

*) Fiind la 10 Mai și serbare națională — după deschidere membrii adunării vor participa și la serbare — și de aceea slujba dumnezeiască se face mai de timpuriu.

Art. 8. — Toți deputații aleși sunt datori a se înfățișa pe ziua deschiderii Adunării, sau în cazuri grave de împedecare, a-și justifica în scris absența. — Cei prezenți sunt datori a participa la Ședințele Adunării, a lua parte la lucrările ei, a primi alegerile și însărcinările date lor, dela cari numai Adunarea îi poate dispenza. — Deputații, cari nici nu-și justifică absența cu probe demne de crezământ, nici nu se înfățișează la Adunare, în decurs de 3 zile dela deschiderea ei, se consideră că au renunțat la mandat. Concediu pe 3 zile poate da președintele, iar pe timp mai îndelungat numai Adunarea. Pe timpul absenței nu se dau diurne. Cererile de concediu se rezolvă îndată.

CUVÂNTUL BISERICII ORTODOXE

„Unirea“ din Blaj, organul oficial al mitropoliei unite din Ardeal, a publicat la 21 Martie c. un articol, în care face apel la toate cercurile autorizate ale celor două biserici românești și în special la arhierii ca „dând la o parte balastul neîncrederii împrumutate și ascultând glasul harului, ce îndeamnă la iubire, să se topească în acest glas și șoapta ce se cere la lumină din adâncurile ființei noastre naționale: „*eu fi's frate, tu'mi ești frate, în noi doi un suflet bate*“.

Articolul din chestiune face chiar o propunere concretă, ca „să se țină un sobor al tuturor chiriarhilor ortodocși și uniți la un loc, în vederea netezirii drumului spre *unitatea religioasă*, fără învinși și fără învingători, fără alt învingător decât Hristos și învățăturile sale“.

De încheiere reclamă și cuvântul prelaților ortodocși „spre a deschide calea mântuirii naționale“.

Nu știm dacă acest articol a fost sau nu inspirat de forurile conducătoare ale bisericii unite. Întrucât el s'a publicat însă în gazeta oficială a bisericii, presupunem că are asentimentul acestor organe de conducere ale bisericii unite.

Fără a angaja totalitatea bisericii ortodoxe în această chestiune, ținem să dăm și noi un răspuns la acest apel, așa cum credem că trebuie soluționată această problemă, just și echitabil și în conformitate cu principiile Evangheliei.

Am lăsat intenționat să treacă postul mare și praznicul Învierii Domnului, ca să nu dăm prilej la eventuale răstălmăciri și frământări inutile. Acum credem că este timpul oportun să ne spunem și noi părerea.

Problema reunirii celor două biserici nu este nouă. Dimpotrivă este foarte veche. În cursul celor peste două sute de ani, decând Habsburgii au rupt o parte din poporul nostru, s'au făcut repetite încercări serioase pentru reunire, dar toate au eșuat. Nu este aici locul să ispitim motivele, cari au zădărnicit-o. Incontestabil este însă că biserica noastră ortodoxă n'a pus nici o piedecă în calea realizării acestei reuniri, ci a căutat să o ajute.

Dorința de reunire și importanța națională a ei s'a accentuat de sute și mii de ori în adunări, în congrese, la festivități, la banchete și alte multe ocazii de manifestări convenționale, dar realizările practice s'au isbit de alte considerente nemărturisite și neaccentuate cu acele prilejuri.

Ne face impresia că și chemarea din „Unirea“ este tot un desiderat platonice înseilat din fraze sentimentale, cari nu diferă de nenumăratele apeluri la solidaritate, pe cari le-am auzit și unii și alții și la mese albe și la mese verzi, dar fără soluții practice.

Dupăce acum se vizează direct arhierii bisericii ortodoxe, ca să nu se creadă că biserica aceasta este indiferentă față de o problemă de importanță națională, o tratăm și noi în consecință și ne spunem opinia, pe care o credem singură ducătoare la scop.

Noi ne punem întrebarea: ce motive îndeamnă biserica unită ca acum, dupăce mai bine de 200 de ani am trăit în necontenite ostilități, — câteodată mai potolite, altădată însă chiar sângeroase, — să se lase ademenită de interesul superior al neamului, al patriei și al bisericii creștine peste tot și să întindă mâna de înfrățire? Pentru ca să poți judecă efectul, este necesar să cumpănești întâi cauzele.

Și acestea nu pot fi decât una din aceste două: 1. Ori că biserica unită a ajuns la convingerea sinceră, că interesele superioare ale neamului și ale patriei românești reclamă imperios reunirea celor două biserici și este aplicată să aducă anumite jertfe pentru aceasta; ori 2. că are oarecare temere de curentul viu, ce s'a pornit în popor ca o avalanșă de jos în sus, de a reveni la biserica strămoșească, curent care se accentuează din zi în zi tot mai puternic și care cu timpul va duce inevitabil la ruperea pecetilor dela 1700.

Oricare din acestea ar fi cauza adevărată, noi avem convingerea, că ceea ce s'a zidit la 1700 pe temelii de nisip, pe interese politice habsburgice și vremelnice, respinse de sufletul poporului, nu poate dăinui în veci. Mai curând sau mai târziu se va

topi ca ceara de fața focului și scânteierile acestui foc al adevărului încep să licărească tot mai vii în diferitele colțuri ale Ardealului și ale Maramurășului.

Iar dacă biserica oficială înțelege cu uncias mai de vreme pulsațiile ce svâcnesc din adâncurile sufletului poporului, nu putem decât să simțim o sinceră bucurie, încălzită de nădejdea că vom vedea încă noi cei de astăzi înfăptuită reunirea, pentru care biserica ortodoxă a vărsat multe lacrimi și lacuri de sânge.

Să ni se ierte însă sentimentul de îndoială ce ne ispitește. Lunga și dureroasa experiență nu din cuprinsul celor două sute de ani, ci experiența anilor din urmă, ne dau o umbră de scepticism și de neîncredere, că gândurile de înfrățire ale „Unirii” ar fi într’adevăr sincere.

Nu le spunem acestea ca să facem reproșuri, când este vorba să trecem cu buretele uitării peste trecutul amărăciunilor, ci facem constatări, pentruca din ele să tragem concluzii asupra posibilității de soluționare a unei probleme de o importanță capitală pentru poporul românesc.

Cine cunoaște istoria trecutului românesc din Ardeal, trebuie să știe un adevăr istoric incontestabil: biserica ortodoxă din Ardeal n’a avut niciodată o atitudine agresivă sau de ofensivă față de alte biserici. A fost însă de nenumărate ori încolțită în special de biserica romano-catolică. Cartea d-lui Dr. Silviu Dragomir este o adevărată Evanghelie a ortodoxiei din Ardeal, iar temnițele din Viena, Kufstein, Cluj, Seghedin și altele, precum și mucenicii ortodoxiei, începând cu Nagyszeghi dela Alba Iulia, Oprea Miclăuș din Săliște, popa Ion din Aciliu și până la nenorocitul Gheorghe Stoica din Maramurășul de astăzi, sunt atâtea și atâtea dovezi despre „intoleranța” cu care a fost adeseori *invinuită* biserica ortodoxă. Curat povestea mielului cu lupul.

Dar să lăsăm trecutul și să ne oprim o clipă asupra prezentului.

Experiența vremilor din urmă, începând cu legea cultelor și cu concordatul, dau mărturia clară că frații noștri trăesc în mentalitatea înaintașilor lor celor ocrotiți de stăpânirea dela Viena și Budapesta.

Astăzi în România-mare, când condițiile

de existență ale neamului nostru s’au schimbat din temelii și păcatele trecutului reclamă o reparare tot din temelie, pornirea ostilă a bisericii unite împotriva bisericii noastre este mai intensă și mai dârză ca în trecut.

Frații uniți, ocrotiți de largă toleranță a statului românesc, nu s’au sfiit să se înglobeze prin concordat în cadrele bisericii romano-catolice, iar de altă parte totuși să se declare biserica națională. Cu bună știință și plan bine ticluit au pus în lucrare metodele din trecut, ispitiți de nădejdea, că acum în era libertăților succesele sunt mai ieftine și mai sigure. Și trebuie să o spunem pe șleau, că ocrotiți de guvernul celor doi ani din urmă, au dat cele mai îndrăznețe lovituri elementului ortodox.

Cartea părintelui Nichifor dela Sibiiu și dosarele noastre dau dovezi indiscutabile de atacul fățiș și conștient al uniților împotriva noastră. Și în slujba ideii acesteia s’au solidarizat cu toții indiferent de partide sau alte veleități de natură personală, începând de sus din anturajul ministerelor până la cel din urmă notar unit dela sate.

Amintim de pildă cazul elocvent al fostului inspector general Zenovie Păclișanu dela ministerul cultelor, descris pe larg în cartea d-lui Russu Abrudeanu, apoi cazul unei profesoare ortodoxe, căreia i-s’a pus condiția chiar la minister ca să treacă la uniți, dacă vrea să fie numită profesoară, apoi calvarul agronomului Gheorghe Stoica din Sighet, care cu o casă de copii a rămas pe drumuri fiindcă este ortodox, atitudinea prefectului din jud. Alba, care și-a bătut joc în modul cel mai feroce de creștinii ortodocși din Gâmbaș, purtându-i ca pe niște tâlhari ordinari dela Ana la Căiafa, precum și persecuția împotriva protopopului nostru din Aiud; apoi calvarul credincioșilor noștri din Sâniacob despoiați de pământ, sechestrați, executați și maltratați pentrucă sunt ortodocși. Un prelat (papal) din Oradea-mare nu s’a rușinat să ridice cele mai crude injurii la adresa bisericii noastre într’o conferință publică din Cluj, „Agrul” s’a năpustit cu foc și pară împotriva noastră în congresul din Maramurăș, în învățământ posturile cele mai însemnate sunt atribuite uniților, iar preoții

noștri cari fac servicii și de învățători sunt transferați fără anchetă și fără motive, no-tarii uniți fac mizerii celor ce vor să treacă la biserica noastră, matriculele în cele mai multe comune nici azi nu sunt rectificate, deși trecerile sunt făcute legal de 6—8 ani. Morții noștri nu încap în cimiteriile unite, ci pe sub garduri, cum a fost cazul dir. școl. din Vișău, fiindcă era ortodox și re-gătean.

Nu mai continuăm. Pomelnicul este ine-puisabil.

Le amintim acestea, cum am spus mai sus, nu ca să facem reproșuri în scopul de a zădărnici apropierea, dar ca să dove-dim că sentimentul nostru de îndoială în sinceritatea chemării, ce ni se face, este justificat.

Și tot atât de justificată este credința noastră, ca o consecință logică a celor de mai sus, că frații noștri au fost inspirați în articolul din „Unirea“, nu din conside-rații de înalt simț de jertfă pentru neam și patrie, ci de o credință subiectivă, că acum, după ce prin legea cultelor și concordat, prin bugetul statului și prin plasamentele de favoare ale oamenilor săi, biserica unită s'a aranjat perfect de bine în statul româ-nesc, cucerind și un loc în inima Bucu-reștilor pentru o catedrală unită, așa peste noapte și pe furiș — să ne cheme la pace, prin care să se sancționeze starea aceasta de fapt. Iar prin o confirmare și din partea noastră a stării acesteia să se oprească cu-rentul de întoarcere a poporului la biserica noastră străbună.

Pentru că este un fapt incontestabil, că atitudinea agresivă a fraților uniți a produs reacțiune în înșiși credincioșii bisericii unite. Nu este săptămână să nu ne asalteze de-legații peste delegații din satele unite, să-i primim în biserica noastră. Și suntem ne-voiți să-i refuzăm, pentru că nu dispunem de preoți și de mijloacele, pe cari le reclamă organizarea lor cu capele și utensilii, deși am fost învinuiți de repetite ori că noi cum-părăm sufletele cu bani. O, dacă am avea acești bani și dacă i-am utiliză anume pen-tru cumpărarea satelor unite, suntem con-vinși că în 20—30 ani biserica unită ar rămâne fără credincioși.

Asta este credința noastră și am spus-o aci sincer, curat și fără reticențe, pen-tru-

ca să facem un serviciu întru lămurirea chestiunii.

Și acum să ne întoarcem la însași pro-blema împăciuirii. Mărturisim că suntem înclinați să credem în sinceritatea chemării dela Blaj.

Îndemnați de principiile de iubire și iertare ale Evangheliei lui Hristos, pe care îl slujim, suntem gata să iertăm toate pen-tru înviere să tragem dungă peste tot tre-cutul de lacrimi și de jale, unii pe alții să îmbrățișăm și să fim iarăși una precum am mai fost.

Dar pentru aceasta nu vedem altă cale decât ruperea pecetilor blestemate dela 1700.

Și pentru aceasta nu vedem nici o greutate.

1. Dogmele bisericii unite, exceptând pe teoreticianii crescuți în școlile catolice, nu diferă întru nimic de cele ale bisericii noastre. În practică nici cele patru puncte nu se respectă, decât poate pe hârtie.

2. Cultul bisericii unite este absolut acelaș ca al nostru. Iar sufletul poporului unit din toate colțurile Ardealului este cu-rat ortodox.

3. Actul unirii dela 1700 este astăzi deplin elucidat. A fost un act pur politic și cei ce au făcut unirea au făcut-o nu cu papa dela Roma, ci cu curtea împărătească dela Viena și papa însuși n'a voit să ia act de această unire decât târziu după 14 ani și după continue stăruințe și intervenții din partea împăratului dela Viena.

4. Infalibilitatea papei și supremația lui nefiind întemeiată pe nici un canon al si-noadelor ecumenice, ci pe un act de na-tură locală, biserica noastră nu o poate accepta.

5. Tot restul examenului de conștiință, de organizare, de aranjarea situațiilor în cadrele ierarhice este de cea mai mică im-portanță, încât n'ar putea întâmpina nici un fel de dificultate. Biserica noastră în spi-ritul ei larg de concilianță de sigur că nu stă la îndoială să facă anumite jertfe pen-tru ca să vadă poporul românesc întreg o turmă și un păstor.

6. Și în cazul acesta nu poate fi vorba nici de învinși, nici de învingători, ci de realizarea unui deziderat, pentru care fie-care biserică face continue rugăciuni în slujbele sale.

În cele de mai sus ne-am expus deci cu toată sinceritatea părerile noastre în marea problemă ce s'a pus, animați de dorința vie ca această reunire să se săvârșească cu un cîas mai de vreme spre binele și fericirea neamului și a patriei noastre românești.

Și, dacă este vorba să se țină un sobor al tuturor arhierilor și ortodocși și uniți pentru soluționarea problemei, acesta nu se poate întruni nici la Sibiu, nici la Blaj, nici la Cluj sau altundeva, *ci numai la Alba-Iulia în Catedrala Încoronării*. Acolo să ne adunăm îndemnați de interesul superior al bisericii creștine românești, să defacem pecețile vrajbei dela 1700 și falsificatele hrisoave ale iezuitului Baranyi fără jicnirea nimănui. Să reinființăm vechea și glorioasa mitropolie a lui Sava Bancovici și a celorlalți mitropoliți dela Alba-Iulia, pentru întreg poporul românesc din Ardeal.

Să organizăm cele 5 eparhii ortodoxe și cele 5 foste unite, — în 10 centre, ca eparhii ortodoxe sub șefia mitropolitului din Alba-Iulia, — iar nu ca acum câte două episcopii de vrajbă, în un loc iar altceva *nimica* — și să recucerim orașele pe seama Românilor întărind elementul românesc, singurul pe care se poate bizui Statul. Așa înțelegem noi apropierea, așa înțelegem înfrățirea, acesta e glasul sângelui, care ne cheamă să rezolvăm problema cea mai de competență a statului național român.

Propunerea e concretă — terenul de conlucrare armonioasă e dat — să vedem ce ne spun inițiatorii apropierei și împăcării.

Cluj, 12 Aprilie. 1931.

Nicolae Ivan, episcop.

Adunarea generală a Societății ortodoxe naționale a femeilor române, filiala Cluj.

Adunările generale ale Soc. Ort. a femeilor române, filiala Cluj, în fiecare an, sunt tot atâtea prilejuri de manifestare a ortodoxiei noastre. Dintre toate societățile de femei, înființate în ultimii 12 ani, această societate s'a impus cu o activitate mai mănoasă pe teren cultural și creștinesc. În totdeauna a avut un comitet compus din doam-

nele cele mai de seamă ale familiilor ortodoxe din Cluj, cari prin priceperea, hărnicia și legăturile ce le au, au imprimat, fiecărei manifestări a societății, un caracter de distincție, apreciat de toată lumea. Comitetul fiind compus numai din membre ortodoxe, activitatea societății s'a resfrânt favorabil și asupra bisericii noastre, cu care și stă în cele mai strânse legături de colaborare.

La adunarea penerală ținută în ziua de Duminecă, 19 Aprilie c. în sala primăriei orașului au participat peste o sută de membre și membrii. Adunarea a fost prezidată de P. Sf. Sa Episcopul nostru *Nicolae Ivan*.

P. Sf. Sa a rostit următoare cuvântare:

„Acum 3 ani adunarea generală a fost fericit inspirată când după retragerea vrednicei prezidente, a d-nei Elena Popescu-Voitești a ales un comitet omogen și și-a îmbrățișat, ca program de activitate, o întreagă serie de probleme naționale, de lege și de progres. N'am ales atunci nici ardence, nici basarabence, nici moldovence, nici bucovinence, ci am ales suflete de elită, ființe devotate exclusiv intereselor naționale și ale bisericii noastre. În acești 3 ani Societatea a rezolvit foarte frumoase probleme. Pe lângă cele vechi a îmbrățișat altele noi cu aceeaș nețărmurită dragoste de neam și lege, probleme cari ne fac cinste deosebită. Toate lucrările prestate de noul comitet sunt trecute în darea de seamă. Eu voi scoate la iveală, nu adunarea de bani care este numai un mijloc, ci voi accentua că membrele societății au cultivat între ele frățietatea, dragostea și iubirea, adevăratele podoabe sufletești ale femeii române, rezolvind cu succes desăvârșit toate problemele ce și-au fixat. Au continuat să dea tinerimei școlare aceeaș gingașe atenție pe care au dat-o în trecut, au organizat anual acordarea de premii fiilor merituoși ai bisericii noastre și au continuat frumoasa tradiție a serbării din ziua sf. Nicolae, promovând întovărășirea spirituală a copiilor mici. Chemați în viața publică în viitor, aceste odrasle tinere vor lucra ca frații. Societatea a săvârșit apoi și o operă de inegalabilă frumusețe națională și umanitară: a tipărit biblia, în alfabetul Braile pentru orbi, dând acestor năpăstuiți de soartă, lip-

sifi de lumina ochilor, suprema mângâiere a învățăturilor creștinești.

Au împărțit apoi diverse ajutoare, au desfășurat deci o laborioasă activitate pe teren cultural, național și umanitar și au urmărit cu deosebită atenție înălțarea morală a societății noastre. Se știe că bărbații prin patimile lor au distrus mult pe acest țărâm; femeile însă prin nobila lor dezinteresare au învins reparând multe din greșelile comise.

În rezumat Societatea a îndeplinit, în România întregită și mai ales aici în Cluj, un rol ideal, pentru care merită toată lauda și tot sprijinul nostru. Îi mulțumesc deci pentru jertfa neprețuită adusă pe altarul neamului și al bisericii strămoșești și îi urez prosperare și pe viitor pe brazdele adânc tăiate în ogorul Domnului și al instituțiilor surori“.

Incheind cuvântarea P. Sf. Sa a înmănat în mod solemn d-nelor Zina Moroianu, prezidentă, Vera Bohățiel, viceprezidentă și Sofia Meteș secretară, decretele și decorațiile „Răsplata muncii pentru biserică“ cl. I. ca o binemeritată apreciere pentru bogata activitate desfășurată în sânul societății. D-nele decorate au mulțumit călduros Prea Sfinției Sale, promițând că vor lucra cu aceeași râvnă și pe mai departe.

D-na Sofia Meteș a cetit darea de seamă a activității de pe anul trecut, expunând într-o formă plină de avânt munca săvârșită de comitet în acest an. Activitatea aceasta se rezumă în aranjarea unei serii de conferințe pentru intelectuali, altei serii pentru meseriași, toate cu conținut religios-moral sau istoric bisericesc, aranjarea balului copiilor, un bazar, vânzări de măștișoare, împărțire de premii la elevele și elevii cari s'au distins la studiul religiunii, etc., etc.

În cursul anului trecut s'a terminat și tipărirea bibliei (Noul Testament) pentru orbi în alfabetul Braile, după traducerea părintelui Grigore-Gala Galaction, opt volume mari. Pentru această faptă dl Halariievici, directorul institutului de orbi din Cluj, exprimă comitetului călduroasele sale mulțumite. Între cei ce au contribuit la săvârșirea acestei importante lucrări — e cea dintâi biblie tipărită românește în acest alfabet — au fost și studenții dela Acade-

mia noastră teologică, cari au dictat textul culegătorului în timp de 562 de ore.

Dl prof. I. Oțoiu prezintă contul veniturilor și cheltuielilor și situația fondurilor, cari întrec suma de un milion de Lei. După revizuirea socotelilor, comitetului i se dă descărcarea pentru gestiunea prezentată.

În legătură cu gestiunea bănească se discută și aprobă votarea unui ajutor de 100.000 Lei pentru zidirea unei biserici parohiale în Cluj.

Expirând mandatul comitetului, se relege întregindu-se numai locurile devenite vacante prin demisii pentru motive de sănătate sau mutare din Cluj. S'au ales ca membre noi d-nele Lucreția Barbul, Virginia Pamfil și Eliza Constantinescu-Bagdat. D-na Sofia Șt. Meteș, fosta secretară a fost aleasă viceprezidentă, iar ca secretar a fost ales protoiereul D. Antal. În numele celor noui aleși mulțumește d-na Pamfil, promițând deplină conlucrare.

Epuizându-se ordinea de zi P. Sf. Sa mulțumește celor prezenți pentru participare și urează comitetului reales aceeași dragoste și spor la muncă ca și până acum.

Adunarea generală s'a încheiat la ora 1 1/2.

Rep.

TÂLCUIRI CREȘTINE

I.

*Te poștește împăratul să gustezi la masa lui,
Cinste pe pământ, mai mare decât asta — poate-nu-i;
Dar în ziua următoare altul locul tău ți-l ia, —
Cinstea ce-o câștigi în ceruri, este pe vecie-a ta.*

II.

*Dacă vrei ca nici odată tu 'nzadar să nu grăiești,
Nu striga urechii 'nchise — ei trebuie să-i șoptești.*

III.

*Credincioșia să-ți fie mijlocului tău drept brâu,
Iar coupșelor întărire — al neprihănirei frâu.*

IV.

*Ne 'năoios, că a întoarce din calea peirii lui
Pe cel rău, care lucrează moartea sa ș'aproapelui, —
E un gând ce el primi-va multă binecuvântare;
Arătându-i însă răul, n'ai făcut un lucru mare.
Că păcatu 'n el domnește, asta-o vede ș'altă lume,
Și nici el nu va susține că faptele sale-s bune.
Ci voind tu a-l abate pe al îndreptării drum,
Să-l prețuești în ce are încă 'ntrânsul — ceva bun.*

Strasbourg, Ianuarie 1931.

FL. MUREȘANU

* * *

Predică în Biserica Catedrală. Duminică, 3 Mai, în Biserica Catedrală va predica Prof. Dr. Ioan Pașca. — În Capela Școlii Superioare de Comerț va servi și predica Pr. A. Mușat.

Schimbare de guvern. În urma demisiei guvernului Mironescu, înaintea Floriilor, M. Sa a încredințat pe dl N. Titulescu cu formarea unui guvern de concentrare, format din oameni politici ai tuturor partidelor. Dl Titulescu două săptămâni de-arândul s'a trudit să îndeplinească însărcinarea primită, fără să poată ajunge la o soluționare definitivă. Cu 5 zile înainte și-a depus mandatul și atunci M. Sa Regele a încredințat pe dl prof. N. Iorga cu formarea noului guvern. Dl prof. N. Iorga a și format guvernul din pretini și partizani. După depunerea jurământului noii miniștrii și-au preluat resorturile. Ministru de Instrucție și Culte este dl prof. N. Iorga, iar secretar general la Culte pr. Dr. Nic. Popescu, profesor universitar la Facultatea de teologie din București. Socotind după integritatea morală și intelectuală a personalităților cari compun guvernul dlui prof. N. Iorga, avem toată nădejdea că țara va fi bine condusă, îmbunătățind situația grea în care se sbate.

Deces. Preotul Ioan Fodorean senior, fost paroh în Galați, protopiatului Abrudului, după lungi și grele suferințe a încetat din viață în ziua de 19 Aprilie, 1931, în frumoasa etate de 76 ani și după 51 ani de preoție purtată cu vrednicie. Inmormântarea a avut loc în fața unei mari asistențe în cimitirul bisericii noastre din Valea-Bulzului. Il deplânge nemângăiata soție Ana n. Roman, fiul pr. Ioan Fodorean jun. paroh Valea-Bulzului, fca Aurelia m. pr. R. Pulca, un gineru, o noră, mai mulți nepoți și nepoate și un strănepot. Indureratei familiei îi transmitem sincerile noastre condoleanțe. Bunul Dumnezeu îl odihnească în pace.

Posta Redacției. S'au primit și se vor publica în ordinea sosirii dările de seamă despre conferințele preoțești din protopopiatele: Bistrița, Reghin și Tg.-Mureș.

Onor. raportori și corespondenți sunt rugați să scrie articolele numai pe o față și pe $\frac{1}{4}$ de coală. Așa cer rânduielile redacționale și tipografice.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 2465—1931.

COMUNICAT

Sf. Sinod în ședința sa din 19 Martie a. c., luând în discuție chestiunea salvării obiectelor de valoare istorică din bisericile noastre, a adus următoarea hotărîre:

1. Sf. Sinod își susține hotărîrea Nr. 405 din 29 Nov. 1923, referitoare la înființarea muzeelor bisericesti eparhiale, având convingerea că obiectele bisericesti vechi, cu valoarea artistică și istorică, în aceste muzee sunt salvate de înstreinare, de profanare și sunt mai bine conservate decât la locul lor de origină.

2. În muzeele eparhiale să fie adunate obiecte de artă, care nu aparțin la ornamentica sf. biserici și mănăstiri declarate monumente istorice, adică antimise, potire, cruci, odăjdii, cădelnițe, diplomie, cărți de ritual etc.

3. Obiectele de artă care fac parte integrantă din ornamentica bisericilor și mănăstirilor monumente istorice (pictură, sculptură, uși, policandre, inscripțiuni, pietre mormântale) vor rămânea neatînse la locul lor.

4. Aceste dispoziții Sf. Sinod le va comunica și Ministerului Cultelor și Artelor precum și tuturor eparhiilor.

5. Sf. Sinod recunoaște comisiunii Monumentelor Istorice dreptul de conservare și îngrijire al monumentelor și obiectelor religioase istorice, însă nu poate admite ca lucrurile religioase să poată face obiect de comerț. Pentru aceasta Comisiunea Monumentelor Istorice va fi rugată să studieze și eventual să ceară o lege, prin care să se declare ca bunuri comune și toate obiectele de cult ce se găsesc în comerț și în case particulare să fie confiscate și duse la muzeu ca avere națională.

Aducem acestea la cunoștința preoțimei noastre ca să se conformeze acestei hotărîri. Noi am înființat acest muzeu de mai mulți ani și am atras atenția preoțimei noastre de repețite ori asupra importanței lui istorice.

Stăruim din nou și le cerem să adune acele obiecte și să le trimită la muzeu. Pe

lângă acestea le atragem atenția și asupra inscripțiilor din biserici și de pe obiecte și asupra notițelor din cărțile bisericești, ca să le copieze și să le trimită aici.

Ce privește negoțul cu obiectele din biserici acesta este oprit și vom face răspunzători pe preoții cari nu respectă opreliște.

Cluj, la 7 Aprilie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 229—1931.

(22) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia cl. I. *Mănăstireni*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”:

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.

2. Sesiunea parohială, 32 jughere.

3. Stola uzitată.

4. Una vica grâu (30 litre) și una zi de lucru cu palma dela fiecare cap de familie:

5. Întregirea dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără de care act nu vor fi luați în candidare.

Huedin, la 7 Aprilie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom., în conțelegere cu Consiliul parohial din Mănăstireni.

Aurel Muntean, protopop.

Nr. 83—1931 paroh.

(23) 1—1

Edict de licitație.

Consiliul parohial ortodox român din comuna *Deag* (jud. Târnava mică), dă în întreprindere, pe cale de licitație publică, *zidirea casei parohiale*. Lucrarea se va face conform planului și devizului, aprobate de Ven. Consiliu Eparhial Cluj, cu Nr. 2197 din 1931, cari împreună cu condițiile speciale de executare se pot vedea la Oficiul parohial ortodox român *Deag*, din partea celor interesați.

Concurenții vor înainta Consiliului parohial, ofertele în scris, închise și sigilate, până la *29 Mai a. c., ora 9 a. m.*, apoi

vor depune vadiu în numerar, hârtii de valoare, libel de bancă acceptabile sau imobil liber de ori-ce sarcină, cel puțin 10% din suma ofertei. Licitația se va ținea în *aceeași zi, la orele 11 a. m.*, la care pot participa și concurenții, dar spesele de participare la licitație, epitropia nu le suportă. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința edificarea casei parohiale, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanță și soliditate.

Deag, la 14 Aprilie 1931.

Dumitru Biji, precot. **Simion Dordea**, epitrop I.

Nr. 265—1931 prot.

Văzut: *R. Popa*, protopop.

Nr. 20—1931.

(24) 1—1

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ortodox român din comuna *Văleni* (jud. Cluj), dă în întreprindere, pe cale de licitație minuendă, *zidirea bisericii*, conform planului și devizului aprobat de Ven. Consiliu eparhial din Cluj, sub Nrii 2469 și 2482 din 1931, și invită pe cei interesați ca până la *3 Mai 1931, ora 12 a. m.*, să-și înainteze Consiliului parohial oferte în scris, închise și sigilate.

Licitația se va ținea în *aceeași zi (3 Mai) ora 3 d. m.*, în localul Școlii primare de stat din *Văleni*. Comuna bisericască va da în natură piatră și lemn, a căror prețuri se vor scoate din deviz. Celelalte materiale necesare, transportarea lor cât și lucrătorii cad în sarcina antreprenorului care va lua biserica. Concurenții vor depune un vadiu în numerar, hârtii de valoare, libel de bancă acceptabile, sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 10% asupra prețului total din deviz de 429.992 Lei.

Planul, proiectul de deviz și condițiile speciale de executare se pot vedea la Oficiul parohial ort. rom. din *Văleni*.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanță și soliditate. Epitropia parohială nu suportă spesele de participare la licitație.

Văleni, la 20 Aprilie 1931.

Vasile Moldovan,
adm. par.

Simion Triff,
epitrop I.